

LÄNSSTYRELSEN I STOCKHOLMS LÄN

Allmänna enheten
Sven Dahlgren
08-785 54 93

BESLUT

Datum
23.12.2004

Beteckning
2132-04-78735

Stockholms kommunfullmäktige
Stadshuset
105 35 Stockholm

STOCKHOLMS STAD	
Kommunstyrelsen	
KF/KS Kansli	
Ink.	2004 -12- 2 7
Dnr:	329-2674/2002
Till:	R. III

Anmälan om ändring i de allmänna lokala ordningsföreskrifterna för Stockholms kommun

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen upphäver med stöd av 3 kap. 13 § andra stycket ordningslagen (1993:1617) det av Stockholms kommunfullmäktige den 22 november 2004 beslutade tillägget till 11 § i ordningsföreskrifterna för kommunen.

Bakgrund

Stockholms kommunfullmäktige beslutade den 22 november 2004, § 24, att till 11 § i de allmänna lokala ordningsföreskrifterna för Stockholms kommun göra följande tillägg: "Könsförnedrande mobil reklam får ej framföras på offentlig plats."

Kommunfullmäktige har den 2 december 2004 anmält tillägget till Länsstyrelsen.

Av de handlingar fullmäktige gett in i ärendet framgår bl.a. att beslutet föranletts av ett yrkande att ett förbud ska införas i ordningsföreskrifterna mot de bilar som med hjälp av stora reklamaffischer gör reklam för porrklubbar, att reklambudskapet av många människor upplevs som kränkande och starkt provocerande samt att skyltningens uppseendeväckande utformning även kan avleda trafikanternas uppmärksamhet och därigenom förorsaka allvarliga trafikolyckor.

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Enligt 3 kap. 12 § ordningslagen får föreskrifter, som en kommun meddelat för att upprätthålla den allmänna ordningen på offentlig plats, inte angå förhållanden som är reglerade i ordningslagen eller annan författning eller som enligt ordningslagen eller annan författning kan regleras på något annat sätt. Enligt 3 kap 13 § andra stycket ska länsstyrelsen upphäva en föreskrift som strider mot ordningslagen.

BESLUT

Datum
23.12.2004

Beteckning
2132-04-78735

Av förarbetena till ordningslagen (prop. 1992/93:210 sid. 287) framgår bl.a. följande. Bestämmelsen om att lokala föreskrifter inte får angå förhållanden som är reglerade i någon annan ordning har inte avsetts att tolkas så att lokala föreskrifter enbart får avse områden som lagstiftaren har lämnat helt oreglerade. Sålunda är det i viss utsträckning möjligt att komplettera en författning med t.ex. bestämmelser om krav på tillstånd som går längre än vad som föreskrivs i den allmänna författningen eller med bestämmelser som kriminaliserar förfaranden som lagstiftaren inte har kriminaliserat. En allmän princip bör självfallet vara att lokala föreskrifter som kompletterar en författning inte får meddelas, om författningen är avsedd att uttömma regler ett visst förhållande. Bestämmelsen innebär vidare att kommunerna inte får meddela lokala föreskrifter i ämnen som enligt bemyndigande i lag eller någon annan författning ankommer på någon annan myndighet att meddela.

Reklam

Enligt 2 kap. 1 § regeringsformen är varje medborgare gentemot det allmänna tillförsäkrad yttrandefrihet, varmed menas frihet att i tal, skrift eller bild eller på annat sätt meddela upplysningar samt uttrycka tankar, åsikter och känslor.

I "Sveriges grundlagar och tillhörande författningar med förklaringar" av Gustaf Petrén och Hans Ragnemalm, Publica 1980, sid. 43 f. anförs. Yttrandefriheten ges i paragrafen en mycket vid innebörd. Därmed avses i princip rätten att i varje situation när som helst få ge uttryck åt sin mening eller sina känslor med vad medel som helst. Den vanligaste form varigenom en meningsyttring eller annat yttrande kommer till stånd är talet, men bild eller skrift är också förekommande former. Miner och åtbörder kan också vara uttrycksmedel. Yttrandefriheten gäller även i näringsverksamhet. Kommersiell reklam omfattas sålunda av skyddet för yttrandefrihet.

I prop. 1994/95:123 "Ny marknadsföringslag", sid 83 och 87, gör regeringen följande bedömning beträffande förbud mot diskriminerande reklam. Lagstiftning med förbud mot diskriminerande reklam kan inte införas utan grundlagsändringar. Något förslag till lagstiftning mot sådan reklam läggs därför inte fram. För ett ingripande mot diskriminerande reklam ska således även i fortsättningen krävas att åtgärden är otillbörlig mot konsumenter eller näringsidkare. Reklam med diskriminerande inslag bör i vissa fall kunna bedömas som otillbörlig mot konsumenter men inte på den grunden att reklamen är diskriminerande utan på någon annan grund, såsom att den är vilseledande eller annars ovederhäftig. Regeringen kommer att noga följa utvecklingen. Om inte näringslivets egenåtgärder kan stävja den diskriminerande reklamen finns det anledning att på nytt ta upp frågan om åtgärder mot den.

Länsstyrelsen delar kommunens uppfattning att diskriminerande reklam i detta fall utgör ett allvarligt problem. Med hänsyn till den utformning bestämmelserna i regeringsformen för närvarande har, är det dock inte möjligt att reglera frågan i lokala ordningsföreskrifter.

Trafiksäkerhet

När det gäller trafiksäkerhet har kommunen i de handlingar som getts in till Länsstyrelsen inte närmare berört frågan om en bil som är utrustad med reklam kan utgöra en sådan trafikfara att bilen strider mot bestämmelserna i fordonslagstiftningen.

Enligt Länsstyrelsens uppfattning finns det anledning att se på frågan om diskriminerande reklam även från detta perspektiv. Det kan då anmärkas att enligt 3 kap.14 § ordningslagen ska en polismyndighet vid prövning av ansökningar om tillstånd enligt 3 kap. ordningslagen och lokala ordningsföreskrifter beakta vad som krävs av hänsyn till bl.a. trafiken. I förarbetena (prop. 1992/93:210 sid. 291) uttalas att polismyndighetens prövning från ordningssynpunkt i viss mån måste få innefatta utformningen av t.ex. en affisch. En sådan får inte ha en utformning eller ett utseende som medför att den i alltför hög grad drar till sig trafikanternas uppmärksamhet och därigenom utgör en trafikfara.

Frågor om kraven på bilar vad gäller beskaffenhet och utrustning ska bedömas enligt fordonslagen (2002:574) och till denna hörande förordning och myndighetsföreskrifter. Vid t.ex. en flygande inspektion gäller enligt 2 kap. 10 § fordonslagen att inspektionen sker för att kontrollera att ett fordon som anträffas i trafik inte har försämrats i otillåten grad beträffande föreskrivna krav i fråga om den beskaffenhet och utrustning som är av betydelse från miljö- och trafiksäkerhetssynpunkt. Frågan om trafiksäkerheten ställer särskilda krav när det gäller reklam på bilar i trafik ska avgöras enligt detta regelverk.

Med hänsyn till att trafiksäkerheten hos fordon i trafik reglerats uttömmande i fordonslagstiftningen kan sådana frågor inte regleras i lokala ordningsföreskrifter.

Sammanfattande bedömning

Länsstyrelsen finner att det av Stockholms kommunfullmäktige beslutade tillägget till 11 § i de lokala ordningsföreskrifterna angår förhållanden som är reglerade på annat sätt och därför strider mot bestämmelserna i 3 kap. 12 § ordningslagen. Tillägget ska därför upphävas.

BESLUT

Datum

23.12.2004

Beteckning

2132-04-78735

Beslut i detta ärende har fattats av länsöverdirektören Bo Hansson. I den slutliga handläggningen har deltagit förvaltningsdirektören Rutger Öjerholm och länsassessorn Sven Dahlgren, föredragande.

Detta beslut får överklagas av Stockholms kommun hos Länsrätten i Stockholms län, se bilaga.

Bo Hansson

Sven Dahlgren

Länsrätten i Stockholms län

ÖVERKLAGANDE

Med stöd av bifogade behörighetshandling får jag som ombud för Stockholms kommun genom kommunstyrelsen överklaga Länsstyrelsens i Stockholms läns beslut den 23 december 2004 beteckning 2132-04-78735.

Stockholms kommun yrkar att länsrätten undanröjer länsstyrelsens beslut.

Frågan om Stockholms kommun skall vidhålla överklagandet av länsstyrelsens beslut kommer att behandlas av Stockholms kommunstyrelse vid dess sammanträde den 26 januari 2005.

Jag hemställer därför om anstånd till den 10 februari 2005 med att ange de omständigheter som åberopas till stöd för yrkandet.

Stockholm som ovan

Christina Lindahl
stadsadvokat